

dr Wojciech Grabowski

Subregion Zatoki Perskiej w stosunkach międzynarodowych

– studia stacjonarne (wykład)

Celem prowadzonych wykładów jest analiza sytuacji w Zatoce Perskiej przez pryzmat nauki o stosunkach międzynarodowych z naciskiem na współpracę, rywalizację i konflikty, jakie występują między państwami subregionu. Podczas zajęć zostaną wykorzystane kategorie stosunków międzynarodowych takie jak: układ sił, geopolityka, integracja, sektarianizm, potęga (twarda, miękka i rozważna), tożsamość, sojusz (wojskowy), sankcje. Dzięki wykładom student pozna łańcuch przyczynowo-skutkowy wydarzeń w Zatoce Perskiej oraz zrozumie intencje oraz uwarunkowania geopolityczne polityki, prowadzonej przez państwa subregionu.

Treści programowe

1. Etymologia, geopolityka, układ sił w Zatoce Perskiej – ogólna charakterystyka
2. Rada Współpracy Zatoki – między teorią a praktyką polityczną
3. Sektarianizm jako czynnik kształtujący bezpieczeństwo w Zatoce Perskiej
4. Geopolityczna analiza potęgi w Zatoce Perskiej
5. Soft Power Kataru na przykładzie mediacji w konfliktach na Bliskim Wschodzie
6. Stosunki arabsko-irańskie w Zatoce Perskiej
7. Tożsamość Zatoki Perskiej
8. Współpraca wojskowa między państwami arabskimi Zatoki Perskiej
9. Program atomowy Iranu jako przejaw dążenia do hegemonii regionalnej
10. Nieskuteczność sankcji oraz polityka adaptacji na przykładzie kryzysu dyplomatycznego w Zatoce Perskiej
11. Rola i pozycja Jemenu w subregionie
12. Liberalizacja państw Zatoki Perskiej i jej ograniczenia
13. Wojna w Syrii a państwa arabskie Zatoki Perskiej
14. Stosunki GCC i państw arabskich Zatoki z UE

Wykaz literatury

Literatura wymagana do ostatecznego zaliczenia zajęć (zdania egzaminu):

1. A. Łukaszewicz, Ewolucja systemów społeczno-ekonomicznych monarchii naftowych Zatoki Perskiej. Studium przypadku państw rentierskich, Warszawa 2015
2. J. Zdanowski, Stosunki międzynarodowe na Bliskim Wschodzie w XX wieku, Kraków 2012
3. J. Zdanowski, Historia Bliskiego Wschodu w XX wieku, Wrocław 2010

Literatura uzupełniająca (dostępna w bibliotece UG)

1. W. Grabowski, Regionalizm w teorii realizmu. Casus Zatoki Perskiej, [w:] E. Haliżak, J. Czaputowicz /red./ Teoria realizmu w nauce o stosunkach międzynarodowych. Założenia i zastosowania badawcze, Warszawa 2014, s. 265-279.
2. W. Grabowski, Geopolityczna analiza potęgi w subregionie Zatoki Perskiej, [w:] S. Wojciechowski /red./ Przegląd Strategiczny, nr 7, 2014, s. 237-248

3. W. Grabowski, Relacje irańsko-arabskie w subregionie Zatoki Perskiej, [w:]: J. Zdanowski /red./ *Krakowskie Studia Międzynarodowe*, nr 1, 2015.
4. W. Grabowski, Irak jako państwo upadłe na Bliskim Wschodzie, [w:] T. Dmochowski /red./, "Gdańskie Studia Międzynarodowe", vol. 11, nr. 1-2, 2013, s. 71-80.
5. A. Malantowicz Między globalizacją a regionalizmem: świat arabski wobec wyzwań rozwoju, w: M. Grabowski (red.), *Stosunki międzynarodowe we współczesnym świecie: regiony i problemy*, Kraków 2011, pp. 61-79.
6. K. Jędrzejczyk-Kuliniak „Kwestia zjednoczenia świata arabskiego – funkcjonowanie Ligi Państw Arabskich, w: K. Jędrzejczyk-Kuliniak K., Kwieciński L., Michalski B., Stadtmüller E.(red.) *Regionalizacja w stosunkach międzynarodowych. Aspekty polityczno-gospodarcze*, wyd. Adam Marszałek, Toruń 2008.
7. A. Gieryńska, *Organizacja Współpracy Islamskiej. Geneza, charakterystyka i działalność w regionie Bliskiego Wschodu*, Warszawa 2015
8. B. Bojarczyk, The Gulf Cooperation Council - regional integration mechanism, *Annales UMCS, Politologia*, 20(1), 2013, s. 69-85
9. R. Bania „The Question of Identity inside the EU and the GCC Areas as the Factor Constructing the Process of Regional Integration, *Rocznik Orientalistyczny*, nr. 2, 2013, s. 32-53
10. M. Łukaszewicz, Celne i podatkowe aspekty integracji państw Rady Współpracy Państw Zatoki, *Toruński Rocznik Podatkowy*, nr 1, 2012, s. 135-146
11. P. Ciuurko, Współczesne wyzwania Rady Współpracy Zatoki Perskiej w gospodarce światowej, *Przedsiębiorczość i zarządzanie*, 17(8), 2016, s. 213-223
12. I. Pszczółka Integracja monetarna państw Zatoki Perskiej, *Przyszłość integracji europejskiej. Uwarunkowania rozwoju gospodarczego Unii Europejskiej*, P. Misztal, W. Rakowski (red.), Warszawa 2012, s. 301-315.